

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" **"עטרת שרה"**
ע"ש רבי רפאל זביון בן פינחס זצ"ל ע"ש מנ"ש שרה זביון בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

פְּרָשָׁת: כִּי תֵצֵא

עֲלוֹן מִס': 1,922 | תשפ"ב

ליקט וערך: הרב רפאל זביון שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב
העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זביון שליט"א

הַמִּכָּה וְהַמִּלְחָה! - אָסוּר לְהַפּוֹת. וְלְהַקְנִיט, מִכָּל שֶׁנָּן!

בפרשת השבוע מופיע איסור, עבירה מן התורה, להכות יהודי. המכה יהודי עובר עבירה חמורה כאכילת טריפות, רחמנא ליצלן! **ורבינו יונה זצ"ל** מנאו בשני לאוויין: **"לא יסיף להכותו - פן יסיף להכתו"** (דברים כה, ג) - וכתב: "ורבים עוברים איסורים כאלו בהכאת בני משפחותיהם". עלינו נאסר באיסור חמור ומוחלט להרים יד על איש, אישה או ילד - אלא לצורך חינוכי, ושלא בשעת כעס! דברים אלו ידועים הם. להכות יהודי - חלילה וחס, עבירה נוראה היא! אבל רבים סבורים שדיבור מושחז, עקיצת לשון - שנינה היא, אין בה ממש... ולא ידעו, ולא יבינו, כי להכות באגרוף - נורא הוא, אבל אימרה מלבינת פנים - חמורה שבעתיים, הורגת, פוצעת אנושות, פוגעת עד עימקי הנפש, הורסת ידידות ומקעקעת חבירות!

מסופר על כך מעשה מפי הגאון רבי אברהם חכם זצ"ל, רבה של כרמאנשאה שבפרס. **מעשה באדם**, שפרנסתו חטיבת עצים ביער. פעם בעודו עוסק במלאכתו, ראה אריה יוצא מסבך היער ופוסע לקראתו. הפחד שיתקו, והוא הביט באריה באימה. להפתעתו, לא נדרך האריה לזינוק ולא ראה בו את טרפו. להיפך, רבץ תחתיו והתבונן בו בעיניו הצהובות. פחד האיש לזוז, לצעוד צעד, להניע איבר. לתדהמתו, פתח הארי פיו ודיבר בשפת בני האדם. "אל תפחד, אדם", אמר, "המשך במלאכתך!" אזר האיש עוז, והמשיך לכרות את העץ. אמר לו הארי: "היער הוא ממלכתי, ואני נותן לך רשות לכרות כל עץ שתרצה!" הודה האיש, וצרר את העצים על שיכמו למוכרם. למחרת היום הביא חתיכת בשר לארי הפלאי. הודה לו הארי, והציע שיקח את החבל שהביא עימו לצרור את פיסות העץ. את חציו האחד יקשור לגזע העץ ואת חציו השני יקשור סביב האריה. ברעד וחשש עשה כן. זינק הארי - ובכוחו העז עקר את העץ. ידידות מוזרה התפתחה בין השניים. כאשר היה חוטב העצים מתעייף ממלאכתו היה שוכב ונרדם, והארי שומר עליו מפני חיות היער. וכאשר הארי עייף מציד היער, היה מניח ראשו על ברכי הצייד ועוצם עיניו בתנומה.

יום אחד, קרב הארי אל האיש, הניח את ראשו על ברכיו, ונרדם. בשנתו גיהק גיהוק רחב. גל של אוויר באוש עלה, והאיש נרתע בסלידה. "אוף", אמר בבחילה, "איזה סירחון!" רתיעתו העירה את הארי הנם, והוא שמע את העלבון. קם וניער את רעמתו, פנה אל האיש ואמר: "ראשי כואב עלי". שתק האיש, וכי מה יאמר. אמר הארי: "יודע אני תרופה לכאב הראש. עליך להכות את ראשי בחזקה בצד הקהה של הגרזן!" היסס האיש. אמר לו הארי: "ראשי כואב, זה רק ישכך את כאבי!" משראה שחבירו עודו מהסס, אמר בכעס: "מהר, פן יגבר הכאב ולא אהיה אחראי למעשי! אם לא תכני אתפרץ, ועלול אהיה לטרוף אותך!" רכן ארצה והניח ראשו למרגלות האיש. הרים האיש את גרזנו והנחיתו בכל כוחו - בצידו הקהה - על ראש הארי. רטט עבר בגוף הענק, והארי התעלף. צרר האיש את הענפים הכרותים ונשאם העירה למכרם. למחרת בא ליער והארי איננו, נעלם. ביום הרביעי חזר, ומבט נוגה בעיניו, התקרב עד לאיש, ורבץ. אמר: "מכה חזקה הכינתי בראשי". התנצל האיש: "לא מרצוני עשיתי זאת, אתה הכרחתני". אמר האריה: "אמנם כן, התעלפתי. המכה פערה פצע בגולגלתי. הרוואה אתה?" הושיט האיש את ידו, וסרק בעדינות את רעמתו של הארי, "אכן", אמר, "אבל הפצע הגליד". **"כן", אמר הארי בעצב,** "הפצע שבראשי הגליד, עוד מעט ולא יהיה ממנו זכר, אבל העלבון שהטחת בי - לא ישכח מלבי לעולם... על כן אני מצווך: צא מן היער ואל תשוב אליו עוד, פן תעלה בי חמתי ואכלה אותך! אני הייתי ידיד נאמן, ואתה לא שמרת את ברית האהבה, הבה נפרד לשלום - כי אין מחילה למילה הפוגעת!"

מי יתן ונזכור לקח זה, ונזהר שבעתיים מלפגוע במילה בידי, בבן הזוג, ואף בילדינו!... שכן, "עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה (יפייס) את חבירו" והאיסור להקניט הוא איסור מדאורייתא, ונוהג בקטנים כבגדולים, בהבדל אחד: שאין לקטן כח למחול על פגיעה בו..."

פּרָפְרָאוֹת

פְּנִינִים

אִמְרוֹת

כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ (כא, י) - על מלחמת היצר הכתוב מדבר, ואם האדם יחשוב שאינו יכול לנצח את היצר הרע שמתגבר עליו בכל יום, אמרה תורה ונתנו ה' אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ, מן השמים יסייעו בידך והבא לטהר מסייעין אותו. ויתרה מזו, "יִשְׁבִּית שְׂבִיו" - כל העבירות שבידך ייהפכו לזכויות, כדברי חז"ל "גדולה תשובה שזדונות נעשות לו זכויות". (השל"ה)

אֵשֶׁת יִפֶּת-תָּאָר (כא, יא) - יפת אותיות פתי, המתפתה והולך אחר יצרו אינו אלא פתי, כי אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות. (פענח רזא)

וּבְעֵרַת הָרַע מִקִּרְבְּךָ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ (כא, כא) - אם תבער מקרבך ומעצמך את הרע, אזי ישמעו אחרים את דברי המוסר שלך, כדברי חז"ל "קשוט עצמך, ואחר כך קשוט אחרים". (פרח לבנון)

וְעֵשִׂית מַעֲקָה לְגִגְךָ (כב, ח) - צריך האדם לעשות מעקה וגדר למחשבותיו, מעקה ראשי תיבות הרהורי עבירה קשים מעבירה. (אוצר החיים)

לֹא תַחְרַשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו (כב, י) - השור הוא ממעלי הגירה ולועס כל הזמן, והחמור אינו מעלה גירה. נדמה לחמור שהשור אוכל כל הזמן בעוד הוא רעב ומתענה. לכן רתימתם יחד למחרשה היא צער בעלי-חיים.

כִּי תֵבֵא בְכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ (כג, כה) - ראשי תיבות וברכת, וכן ברכות. לרמז שצריך לברך על האכילה והמברך מתברך בשפע ברכה. וְאָכַלְתָּ - ראשי תיבות וְאֵל כְּלִיָּךְ לֹא תִתֵּן, כציווי התורה. (שמנה לחמו)

זְכוּר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לְךָ עֲמֶלְךָ בְּדַרְךָ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם (כה, יז) - פרשת זכור נאמרה בלשון יחיד, כי לעמלק יש שליטה כשאינן אחדות בישראל.

יְהוּדֵי עֲשִׂיר נכנס פעם אחת אל רבי שלמה מדרומסק והתאונן: "הציבור רואה בי עשיר גדול ועל כן תובעים ממני ללא הרף סכומי כסף גדולים לצדקה. האמת היא שאיני עשיר גדול כל-כך כפי שמעריכים אותי". חייך הצדיק והשיב: "בני-האדם גם מתייחסים אליך בכבוד, מתוך הערכה שאתה תלמיד-חכם, אדם נכבד ובעל עצה נבונה. והלא אתה יודע את האמת שאין בך כל המעלות האלה, ובכל-זאת אתה מקבל את הערכתם המוטעית ונהנה מהכבוד. שתוק אפוא גם בנוגע למידת עושרך..."

שְׁנֵוֹן

מוֹשְׁגִים בַּיְהוּדוֹת

אֱלֹהִים

בי"ג באלול תרס"ט (1909), נפטר המקובל **רבינו יוסף חיים מבגדאד זצ"ל** בגיל 74, מגדולי רבותינו האחרונים בדור הקודם ואחד הפוסקים הבולטים בקרב יהדות ארצות האיסלאם, המכונה **הבן איש חי** על שם ספרו.

בי"ד באלול רט"ז (1455), לפני כ-570 שנים, הסתיימה **הדפסת התנ"ך** הראשון בידי ממציא הדפוס יוהאן גוטנברג, בתרגום לטיני. נדפסו שני כרכים שהכילו יחד 1,282 דפים ב-180 עותקים, 40 על קלף 1401 על נייר. כיום, נשתמרו 11 עותקים מלאים מקלף 481 מנייר. ההדפסה הגדולה מסמלת את מהפכת הדפוס ותפוצתו הרבה.

ביום זה בשנת תש"א (1941), פרסמו הנאצים את החובה ליהודים לשאת את **הטלאי הצהוב** בשטחי כיבושם.

בט"ו באלול חלק מעדות התימנים מתחילים לומר 'סליחות'.

סִפּוּר הַשְּׁבוּעַ

בְּקִשְׁתָּהּ הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל סוּלִיקָה

ליד מצבת קיברו של הגאון הקדוש **רבי יהודה בן עטר זצ"ל**, מתנוסס קיברה של הצדקת **סוליקה הקדושה עליה השלום**. העלמה יפת התואר, שאחד מבני השכנים המוסלמים חמד יופיה. אך כיצד יוכל לשאתה? העליל עליה שהתאסלמה בסתר, ושבה לדת אבותיה. לא עזרו הכחשותיה, בית הדין המוסלמי העמיד בפניה את הברירה: "לשוב" לדת האיסלם או ליהרג בחרב. "מעולם לא התאסלמתי. יהודיה הייתי ויהודיה אמות!" ענתה סוליקה בגאון. השופטים לא התרשמו. גזר דינם הועבר לאישור מלך מרוקו. בן המלך שמע על הפרשה ועניינו התעורר. הלך לראות את סוליקה בתא כילאה, ונפשו נקשרה בה. הבטיח, שאם תתאסלם ישאנה לאשה, והיא תהיה לנסיכה. כבוד ועושר יורעפו על בית אביה, וברבות הימים תהיה למלכת מרוקו. "כסף זהב, כבוד ושררה", השיבה סוליקה, אינם משתווים לאמונה באלוקי האמת ובתורתו הקדושה. שום דבר שבעולם לא יפתני לבגוד בעמי ובאמונת! **גזר דינה של סוליקה נחרץ**. היא קיבלתי זאת בשוויון נפש ובשלווה גמורה. נכונה הייתה למסור נפשה על קידוש ה'. כשהובלה לגרדום, היה שם הנסיך. הוא ניסה פנייה אחרונה: "שווי נא בנפשך כמה מאושרת תהיי אם תקבלי על עצמך את דת האיסלם. אני מאושרת כבר עתה!" ענתה. "את זכאית לבקשה אחרונה", אמר התליין. וסוליקה ביקשה... סיכות. סיכות אלו נעצה בבשרה. הצמידה בהן את שימלתה לרגליה, כדי שלא יתגלו במותה! **כך עלתה לגרדום, ומסרה נפשה על קדושת השם!**

מפניני מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל

מחיית עמלק

זכור את אשר עשה לך עמלק... לא תשכח (כה, יז-יט) - רבותינו ז"ל קבעו שצריכים לקרוא את פרשת זכור מידי שנה בשנה, וזאת כדי שנזכור ולא נשכח את מצות מחיית עמלק, אולם מנין לרבותינו שצריכים לקרוא פרשה זו בכל שנה, אולי די שנקרא אותה פעם אחת בחיים? **אלא כבר אמרו חכמים** (ברכות נח): "גזירה על המת שישתכח מן הלב לאחר שנים עשר חודש", וכך בתורה הקדושה, אם לא תחזור על הדבר בתוך שנים עשר חודש - כבר שכחת אותו, והרי הפסוק אומר: זכור, לא תשכח! ולכן קבעו חכמים שנקרא את פרשת זכור מידי שנה בשנה, כי אחרת לא נזכור את הדבר.

יוסיף הקמה

"כי יקרא קן צפור לפניך בדרך" (כב, ה)

הקרבה למען הילדים אל מול הקרבה למען ה' - בפרשת השבוע נצטוונו על שילוח הקן. אדם הרואה ציפור הרובצת על האפרוחים או על הביצים מצווה אותו התורה: **"לא תקח האם על הבנים - שלח תשלח את האם"** ורק אח"כ את הבנים אתה יכול לקחת. אל תיגע באימא שלהם!!! מדוע? אם נשים לב כשיונה דוגרת על בניה ונתקרב אליה היא לא תזוז, הוא מוכנה להקריב את עצמה למען ילדיה. אמר הקב"ה: את ויתרת על עצמך - אני אגן עלייך ואצווה בתורה שלא יגעו בך לרעה...! במזמור פד' בתהלים (הנאמר בפתיחה לתפילת מנחה) **"גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שטה אפרחיה את מזבחותיה"**, מאידך היא מניחה את אפרוחיה אצל המזבח שאם בני ישראל ירצו קרבנות עוף (כשיבנה בית המקדש) שיהיה להם מצוי שם. רואים שבעניין של שלום הילדים היא מגוננת עליהם, אבל בשביל הקב"ה היא מזמנת אותם להיקרב ראשונים למזבח... **לכן נמשל עם ישראל ליונה שמוכנים להקריב את עצמם למען הקב"ה.**

יוסיף דעת

עמלק וחודש אלול

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים (כה, יז) - נראה שהפרשה הזו מתאימה לחודש אדר ולא לחודש אלול - שהוא חודש הרחמים והסליחות. אם כן שואל ה'לבוש יוסף: **מהו הקשר בין פרשת עמלק לימים אלול?** והוא משיב: "זכור את", **'את'** ראשי תיבות **אלול תשרי**, לרמוז שחלק מההכנות בימי אלול הם לראש חודש תשרי (ראש השנה), אשר בחודש זה מלך במשפט יעמיד ארץ ביום הדין הנורא. בימים הללו צריכים לזכור את מה שעמלק רצה לעשות - לצנון את האמבטיה, להוריד את המורל והפחד מהקדוש ברוך הוא. זהו הקשר בין עמלק לחודש הרחמים והסליחות - כעת בחודש זה עלינו להתמלא פחד ואימה מבורא עולם, לתקן מעשינו ולשוב אל ה'...

תמונות גדולי ומאורי ישראל ויהיו עיניך ראות את מוריה" (ישעיהו ל"ב)

ראש ישיבת "פורת יוסף" הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל עם הראשון לציון רבינו מרדכי אליהו זצ"ל

הראשון לציון ורבה של ירושלים רבינו שלמה עמאר שליט"א עם ראש ישיבת "בני ציון" הרב בן ציון מוצפי שליט"א

ראש ישיבת "כיסא רחמים" הרב מאיר מאזוז שליט"א עם חבר מועצת חכמי התורה הרב דוד יוסף שליט"א

אימרת השבוע

"רבים נוהגים לשבח את עצמם ולבוא בטענות אל הקב"ה. יש לנהוג להפך - לשבח את הקב"ה ולבוא בטענות אל עצמנו" (הבעל שם טוב)

מדור ההלכה על פי הראשון לציון הגאון
מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ס

עֵשֶׂה לְךָ רֵב

הלכות טבילת כלים

- א. הקונה כלי סעודה חדשים מגוי, אסור להשתמש בהם עד שיטבילם במקווה או במעיין קודם שישתמש בהם. שכך נאמר בשלל של כלי מדין, "אך במי נדה יתחטא", ופירשו חז"ל (עבודה זרה עה:), מים שהנדה טובלת בהם. ומדברי מרן נראה שסובר שהחיוב הוא מהתורה. ומיהו טבילת כלי זכוכית זה רק מדרבנן. ולכן כשיש איזה ספק לגבי כלי זכוכית יש להקל.
- ב. הקונה כלים מן הגוי, אף על פי שהכלים הם תוצרת בית חרושת של ישראל, והפועלים ישראלים, מכל מקום כיון שעברו לרשותו של הגוי וקניינו, צריכים טבילה, שיצאו מרשות הגוי ונכנסו לרשות ישראל. במקומות שרוב בתי החרושת לכלים הם יהודים, וקנה כלים ואינו יודע אם הם של בתי חרושת של גויים או לא, אין צריך להטביל.
- ג. צריך להטביל הן כלים העשויים מכל מיני מתכות והן כלים העשויים מזכוכית, וכן כלי פיירקס ודורלקס המיובאים מחו"ל. אבל כלים העשויים מחרס, או כלים המצופים חרס, אין צריך להטביל, וכן כלים העשויים מפלסטיק או מניילון, וכן כל כלי פורצליין, כיוון שהם עשויים מחרס הם פטורים מטבילה. וכיום בהרבה מקומות בעולם רוב כלי הפורצליין מצופים זכוכית, ולכן צריכים טבילה.
- ד. בעת שמטביל את הכלים צריך שהכלי יהיה רפוי בידו. וצריך להטביל כל הכלי כאחד, ואפילו הוא כלי גדול וארוך, משום שאין טבילה לחצאין. צריך להיזהר שלא תהיה חציצה בין הכלי לבין המים שבמקווה, ולכן אם יש חלודה על הכלי אפילו הוא חדש, צריך לנקותו יפה, ולהעביר החלודה מעליו. והתווית הדבוקה לכלי צריך להסירה לפני הטבילה.
- ה. אם מטביל כלי אחד, מברך עליו: "אשר קידשנו במיצותיו וצווננו על טבילת כלי". ואם הם שני כלים או יותר מברך: "אשר קידשנו במיצותיו וצווננו על טבילת כלים".
- ו. מותר לאכול ולשתות בקיוסק או במסעדה ובבית הארחה כשרים, אפילו כשיודעים בבירור שכלי הסעודה לא הוטבלו, וכן הדין בכלים שבמטוס, כי רבים מהאחרונים פוטרם אותם מדין טבילת כלי סעודה הנקנים מעכו"ם, מפני שעיקר קנייתם הוא לצורך מסחר. אמנם, המתארח אצל חברו שלא הטביל את הכלים, אין לאורח להשתמש בכלים שלא הוטבלו. כלי סעודה של בתי מלון, יש להטבילם בלא ברכה.
- ז. קומקום חשמלי שאם יתנוהו במים של המקווה להטבילו, יתקלקל, וכן כלי חשמל גדולים שאי אפשר להטבילם, יתנוהו במתנה לגוי, ויחזור וישאלנו ממנו, כי השואל או השוכר כלים חדשים מן הגוי פטור מלהטבילם, כיון שלא קנאם להיות שלו. אין לשלוח קטן להטביל כלי מתכות, שמאחר וטבילת כלי מתכות מהתורה, לא מאמינים לקטן על זה. ומכל מקום להטבילם בפני ישראל גדול מותר.

כמידי שנה נחלק חינוך את הברכונים המהודרים "תפילה על הפרנסה" ו"סדר ליל ראש השנה!"

ניתן להשיג במוקד "תפארת רפאל": 1800-260-260

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ניו יורק	באר שבע	חיפה	תל אביב	ירושלים	כניסת השבת
6:56	6:37	6:37	6:36	6:38	
8:37	7:26	7:27	7:25	7:55	יציאת השבת
8:26	8:12	8:13	8:11	8:14	רבינו תם

עלון השבוע מוקדש לצילוי נישואי אהבה, דודינו
הבאליהו יוסף מארסאל וזמרה ליל
נפטור ב"פ"ש"ב צדקתנו
ולהצלחת משפחתו וזמרתו בגשמיות,
באור מלכותם בראשית וזמרת עיה
ותפארת צדיקתנו אגדה נפיש ליתנו צדקתנו באבן

פְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ

כִּי תֵצֵא

הַפֶּטֶרָה

"רְנִי עֲקָרָה"
יִשְׁעִיה נד'

תלמוד תורה לכנים

שיעורי תורה ויהדות לכנות

כולל וכית מדרש

כנסים תורניים

קירוב רחוקים

מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד

דאגה לרווחת החיילים כצה"ל

עזרה לזקוקים

הדרכה רוחנית לעולים חדשים

מוקד עולמי לאמירת תהילים

שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל"

המשרד: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260

© כל הזכויות שמורות. ניתן לצלם ולהפיץ במתכונתו ובצורתו בלבד ללא שום שינוי.